

TLHOTLHOMISI YA GAGWE KE PULAMADIBOGO MABAPI LE MOKWALO LE MOPELETO WA SETSWANA

Reoikantse Shuping ke motlhathlheledi wa Setswana mo Yunivesithi ya Bokone Bophirima, mme o dumela gore mekgwa ya gajaana ya tshwanafatso kgotsa tolamiso ya mokwalo wa Setswana e tlhoka go lejwa sešwa.

Ka la 17 Motsheganong, 2023 ke fa Reoikantse o aloga, a rwala kola ya M.A. (Setswana) gona mo NWU.

O falotse dikerii eno ka dinaledi! Mo hisetoring ya Lefapha la Setswana la NWU, Khemphase ya Mafikeng, ke ena motho wa ntlha go rwala kola ya M.A. ka maemo a dinaledi. Ka go rialo, ka fa re itseng ka teng, Reoikantse ke Motswana wa boraro go dira jalo, a gata mo motlhaleng wa ga Mme Theriso Tsambo (Motlhathlheledi wa maloba) le Ngaka Queen Motsepe (Motlhathlheledi gajaana): le bona ba falotse di-MA (Setswana) tsa bona ka dinaledi kwa Unisa pelenyana ga gagwe, e bile motlhala wa bona o sa ntse o bonala mo Khemphaseng ya Mafikeng.

Seno se raya gore re na le mabaka a mabedi a a nonneng a go ipela ka phitlhelelo eno ya ga Reoikantse!

Reoikantse a re, le fa Setswana e le puo e e sa bolong go kwalwa dingwaga di le dintsi tse di fetileng, mokwalo le mopeleto wa sona ga o ise o tsepame mo go kgotsofatsang, tota le nako ya tlhotlhamiso eno, e e simolotsweng ka 2020.

“Bothata bo tsalwa ke mekgwa e e farologaneng e ka yona batho ba tsayang taolelo le teseletso ya mokwalo le mopeleto ka teng. Fa go tla mo taolelong, go na le bothata mabapi le mokgwa o ka ona go fitlhelelwang ditshwetso tse di feletsang, e le melao ya mokwalo le mopeleto. Dilo tseno ke tsona di bakang diketsaetsego le dikganetsano tse di sa tlhokegeng mabapi le mokwalo le mopeleto wa mafoko. Reoikantse a re, bontsi jwa batho ga bo ganane le gore go nne le thulaganyo e e tlhomameng ya mokwalo wa Setswana, e e ka fokotsang diketsaetsego le dikganetsano tse di bakwang ke teseletso. Ke ka moo patlisiso ya gagwe e atlanegisang mokgwa wa go tsaya ditshwetso ka Molebo wa Tumalano, o o tserweng mo go Tiori ya Tumalano (*Consensus Theory*) ya Masosioloji.

Setlhogo sa tlhotlhomisi ya gagwe ke *Kanoko ya teseletso le taolelo mo mokwalong le mopeleto wa Setswana mo Aforika Borwa*: ka Tiori ya Tumalano, mme o dumela gore ke patlisiso e e tlaa tshwaelang go utlwala mo maitekong a go samagana le dikgwetlh tse di itemogelwang mo tolamisong ya mokwalo le mopeleto wa Setswana. E tlaa nna gape motheo o o tsepameng o baithuti ba Setswana, badirakapuo le setshaba sa Setswana ka kakaretso ba ka agelelang mo go ona go rarabolola mathata a mokwalo le mopeleto mo Setswaneng. Ke patlisiso e e tlhalosang le go atlanegisa mokgwa o o botoka wa go rerisana ka mathata le go fitlhelela tumalano e e tsepameng pele go tsewa ditshwetso kgotsa go tlhongwa melao. E tlaa nna mosola thata mo batlhaming ba dipholisi tsa puo le ba ditheo tse di jaaka Yuniti ya Bosetshaba ya Dithanodi tsa Setswana (Sefala), Komiti ya Dipuo ya Porofense ya Bokone Bophirima le Lekgotlana la Bosetshaba la Puo ya Setswana, tse mmogo di nang le seabe sa botlhokwa mo tsweletsong le tolamiso ya dipuo mo Aforika Borwa.

Reoikantse a re, loeto lwa go kgonana le phitlhelelo eno lo ne lo se bonolo, ka a etile a kampana le dikgwetlho di le mmalwa mo tseleng. Mongwe wa mepakwana e a neng a tshwanelwa ke go e tlolakaka ke leroborobolegolo la COVID-19, le le neng la wa fela fa a sena go ikwadisetsa dikerii ya MA ka 2020. Molao o o neng wa tlhomiwa wa dikiletso tsa metsamao dikgwedi di le tlhano naga ka bophara, o ne wa pateletsa baithuti go boela magaeng, mme ga nna thata go fitlhelela metswedi kwa laeborari le go kopana le bafatlhosи ka tshwanelo. Le gale o ne a tshwara a tiisa, a tsepamisa mogopolو mo maikaelelong a gagwe a go digela tlhotlhomiши ya gagwe.

Reoikantse o utlwile Motswana wa motlapele sentle fa a ne a re "Motho ke motho ka batho, motho ga a iphetse, e bile kgetse ya tsie e kgonwa ka go pataganelwa." Ke ka moo a sa fetseng go leboga batho ba ba farologaneng ba ba mo rotloeditseng le go mo ema nokeng mo mosepeleng o.

"Sa ntlha, ke leboga barebodi ba basari ya *Grow Your Own Timber (GOOT)* ya Yunivesithi ya Bokone Bophirima ka go nketleetsa ka matlole go tloga kwa tshimologong ya leeto le ka 2020 go fitlha ke konosetsa dikerii ya me."

"Sa bobedi, ke leboga mofatlhosи wa me, Ngaka EE Pooe, wa Lefapha la Setswana la Legoro la Dipuo mo NWU, ga mmogo le Moporofesara Shole Shole, yo o nnileng mofatlhosи wa me wa ntlha go fitlha a rola tiro. Boitseanape le tshegetso ya bona ka kakaretso e nnile dipinagare tsa loeto lwa me go fitlha fa."

"Kwa bofelong, ke atolosetsa ditebogo go tswa botennye jwa pelo ya me go batsadi ba me, balelapa mmogo le ditsala tsa me: Ba nkeme nokeng, ba nketleetsa ka dikgakololo, ka metswedi le ka ditlamelwana tsa mefutafuta ka dinako tsotlhe, ba nkaela tsela ka bopelotelele fa ke ba kopa. Le bona ba nkgontshitse go fitlhelela katlego eno ntle le pelaelo."